

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Izhaja ob 4. zjutraj.
 Stane mesečno Din 55.—; za ino-
 semstvo Din 40.— neobvezno.
 Oglasi po tarifu.
Uredništvo:
 Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta
 št. 16/l. — Telefon št. 72.
 Nočna redakcija: od 19. ure naprej v
 Knafljovi ul. št. 5/l. — Telefon št. 34.

Uprava:

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
 ulica št. 54. — Telefon št. 36.
 Inzeratni oddelki: Ljubljana, Prešer-
 nova ulica št. 4. — Telefon št. 36.
 Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
 št. 2. — Celje, Aleksandrova cesta.
 Račun pri poštinem ček. zavodu: Ljub-
 ljana št. 11.822. — Praha číslo 78.180.
 Wien Nr. 105.441.

Ljubljana, 11. maja.

Včerašnjega glavnega zbora NSS v Ljubljani so se udeležili tudi odlični zastopniki češke narodno - socialistične stranke, poslanca gospa Zeminova, ki je podpredsednica stranke ter gosp. Emil Spatny, poleg njiju pa tajnik stranke gosp. Solc. Kot iskreni in — tako smemo reči — preizkušeni zastopniki češko - jugoslovenskega bratstva pozdravljamo vsako priliko za poglabitev medsebojnih odnosov in že zato obžalujemo, da sta oba češka govornika na včerašnjem javnem zboru v hotelu „Union“ govorila tako pičlemu številu poslušalcev. Ko bi bila prišla kot gosta narodne Ljubljane, bi bili tisoči napolnili dvorano. Gospod Spatny naj bo uverjen, da bi bile njegove odločne besede v prid našim zaslužnim bratom našle navdušen odziv. Tudi tako, ko jih javnost čuje le posredno preko novin, mu bo naš narod zanje hvaležen. Saj so prva jasna izjava oficijalnega zastopnika one češke stranke, ki tvori z agrarci jedro češkoslovaške vlade in kateri pripadata i češkoslovaška poslevoedči predsednik vlade minister Stříbrný i zunanji minister dr. Beneš. Ostra obsodba italijanske verolomnosti in obljuba solidarnosti češkoslovaškega naroda v boju za odrešenje zaslužnih bratov je velepomembna manifestacija bratske solidarnosti, ki jo bo naširša javnost tako pri nas, kakor tudi na Češkem navdušeno odobrila.

Ako obžalujemo, da posl. Spatny in Zeminova nista bila deležna v Ljubljani večje pozornosti, smo dolžni tudi odkritosrčno povedati, zakaj se to ni zgodilo. Mi menimo, da imajo stranke bratskih narodov napram prilikam v prijateljskih državah dolžnosti primerne obzirnosti, ki se dajo predvsem izraziti v načetu, da ideji bratstva in prijateljskih odnosov najbolje služi tisti, ki se delikatno vzdržuje vsakega vmešavanja v notranjopolitične borbe prijateljske države. S tega stališča se nam zdi že načelno pogrešno, da se stranka češkoslovaških socialistov po svojih odposlancih oficijalno udeležuje strogo strankarskih prireditve naših slovenstkih narodnih socialstov. Ta praksa lahko izzove konflikte dolžnosti, ki jih ima stranka kot reprezentantinja velikega dela svojega naroda in kot sodgovorni čimtelci za politiko svoje države. Toda to je končno stvar, o kateri bi radi sodbo prepustili odgovornemu vodstvu češkoslovaških socialistov samih. Kar pa živahno in odkrito obžalujemo, je dejstvo, da so delegati češkoslovaške socialistične stranke daleč prekorajili tudi naširše postavljene meje rezerviranosti napram prilikam v prijateljskih državah. Tajnik češkoslovaške socialistične stranke gosp. Solc je glasom poročilo, ki so ga izdali naši narodni socialisti na sestanku delegatov NSS v soboto na tak način razpravljali o naših notranjih prilikah, da ga moramo kar najodločneje zavrnil. O tem, katere stranke so za Jugoslavijo dobre ali slabe, sme gosp. Solc gotovo imeti svoje mnenje in nikdo mu ne brani, da to mnenje doma na Češkem na katerikoli način zastopa. Toda kot gost v Jugoslaviji ima pač pravico, da govori o razmerah doma, ne pa da sodi o prilikah pri nas. Gosp. Solc je izrekel svojo sodbo povrh še v obliki, ki naravnost izdaja, da se mu vrne milo za drago. Ker nočemo nadaljevali razdiralnega dela, ki ga je počel gosp. Solc, ne bomo replicirali s primerami o čeških prilikah. Ugotavljamo le, da bi češka javnost z vsakim jugoslovenskim gostom prav korenito obračunala, ki bi se unal v Pragi kot zastopnik jugoslovenske vladne stranke proglašati, da je n. pr. politika češke vlade napram Slovakom zelo pogrešna, da je načeln, kako se današnja češkoslovaška vlada drži na krmilu normalnosti, da je vladni sistem, ki vsi usodo države izroča odločivim petičlenskemu diktatoru takozvane Petke vse prej nego demokratičen in da se Jugoslovenom marsikatera zunanje-politična poteza bratske republike ne dopada. Gosp. Solc je šel v svoji izjavi še mnogo dalje: proglašil je jugoslovensko vlado in stranke, ki jo tvorijo, takorekoč za nesrečo naroda, opozicija pa po njegovem mnenju pomenja pri nas pravo in resnično ljubezen do države, ona se bori proti slabemu (t. i. narodni vladi) v državi in se ne straši nobenih žrtev, da jo reši! Gosp. Solc vidi torej v ljudeh, ki ne priznavajo narodnega edinstva, ki bi hoteli državo razbiti na zakonodajne pokrajine, ki niso dosedaj pokazali nikjer nič pozitivnega dela in katerih edina sposobnost je, da znajo dobro zabavljati na vse — spas bratskega naroda. In ker govori na splošno o „opoziciji“, smatra morda, da se tudi naši klerikalci, radičevci, Madžari, Nemci borijo iz ljubezni do države proti „slabi vladi“... Čudovita logika zastopnika stranke, ki doma proglašala vsakega, kateri ni si upal trdit, da Čehi in Slovaki niso en narod, za veleizdajnika i ki neomajno vztraja pri strogo centralistični ureditvi svoje države, čudovita teza moža, ki doma vsak dan zagovar-

Konferenca Male antante zaključena

Komunike povdarja popolno soglasje. — Mala antanta se bo odločno uprla priključitveni propagandi v Avstriji in nadaljnjemu oboroževanju Bolgarske.

Beograd, 11. maja. r. Konferenca Male antante v Bukarešti je bila danes zaključena. Izdani komunike povdarja, da je bilo ugotovljeno v vseh naziranjih popolno soglasje. Države Male antante bodo slejkoprej nastopale solidarno v vseh skupnih zadevah. Jutri odpotuje iz Bukarešte zunanji ministri Nincič in Beneš. Nincičev povratek v Beograd se pričakuje za sredo dopoldne. Bukarešta, 11. maja. s. Včerašnja dopoldanska in popoldanska seja konference Male antante je obravnavala posebna vprašanja glede Avstrije, Madžarske in Bolgarije. Diskusija o celokupnem avstrijskem problemu je bila zelo obširna. Govorilo se je o vseh straneh njegove rešitve. Dalje se je naglašalo skupno postopanje Male antante, kakor tudi potreba enotnega nastopa napram velesilam, ki so zainteresirane na sanaciji Avstrije. Naglašanje, da morajo ostati mirovne pogodbe nedotaknjene, pomeni seveda, da države Male antante v nobenem primeru ne bodo dopustile priključitve Avstrije k Nemčiji, kakor tega ne bo sta dopustili tudi Francija in Italija. Izdani komunike to zelo odločno povdarja.

Glede zadeve z Madžarsko je treba ugotoviti, da je govor madžarskega ministrskega predsednika grofa Bethlena, v katerem je v zelo netaktni obliki naglašal potrebo revizije trijansonske mirovne pogodbe ter posebno neprikrito namigaval, da če ne bo šlo zlepa, bo moralo iti zgrda, prišel ravno ob pravem času. Sedaj lahko države Male antante pokažejo, da so taki govori provokativni in nikakor ne pospešujejo medsebojnega razmerja ter ne olajšujejo položaja Madžarske. V tem oziru je vtiš, ki ga je napravil Bethlenov govor v Bukarešti, zelo slab kar je iz danes objavljenega komunika-

KALFOV POSETI TUDI BUKAREŠTO.

Bukarešta, 11. maja. s. Bolgarski zunanji ministar Kalfov je brzojavno vprašal rumunskega zunanjega ministra Duco, ali bi želel njegovega obiska v Bukarešti Po razgovoru z dr. Benešem in dr. Nincičem la z. Duca odgovoril, da bi rad pozdravil Kalfova prihodnji teden v Bukarešti.

INTERVENCIJA MALE ANTANTE V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 11. maja. s. Tujak poročajo, da namerava Mala antanta v vprašanju razorožitve in irendentizma Madžarske odposlati madžarski vladi kolektivno noto. Demarš naj bi se izvedla že v prihodnjih dnevih.

Sestanek Narodne skupščine

Radi smrti bivšega skupščinskega podpredsednika Bakica je bil včerašnji sestanek Narodne skupščine pretrujen. — Seja vlade ter skupna seja obeh poslanskih klubov Narodnega bloka. — Delovni program Narodne skupščine.

Beograd, 11. maja. r. Dopoldne se je vršila v predsedništvu Narodne skupščine seja voditeljev parlamentarnih skupin, ki so povodom smrti prvega podpredsednika Narodne skupščine Ljubomira Bakica sklenili, da se današnja seja skupščine prekine in odgodi na jutri. Istotako so se odgodele tudi vse seja parlamentarnih odborov, da so se poslanci mogli udeležiti pogreba.

Sestanek Narodne skupščine se je otvoril ob 10. dopoldne. Po prečitani zapisnika, je sporočil predsednik Triškovič, da je umrl narodni poslanec, prvi podpredsednik Narodne skupščine in član vlade bivše kraljevine Črne gore Ljubomir Bakic. Poslanci so pri tem vstali in zaklicali: »Slava mu! Voditelji parlamentarnih skupin so zatem izjavili, da pristajajo na to, da se povodom smrti odličnega narodnega borca današnja skupščinska seja odgodi na jutri in tako omogoči poslancem udeležba pri pogrebnih svečanostih. Skupščina je nato odobrila tožadveni predlog. Seja je bila zaključena ob 10.30.

Po skupščinski seja je imela vlada seja, na kateri se je razpravljalo o izvolitvi petih članov upravnega odbora Hipotekarne banke. Ministrski svet je nadalje razpravljal tudi o političnem položaju in o delu Narodne skupščine. Na dvor se je tekot popoldneva podal finančni minister dr. Stojadinovič.

Ob 17. uri se je vršila skupna seja poslancev Narodnega bloka. Na seji so sklepali o jutrišnjih volitvah 5 članov v upravni odbor državne Hipotekarne banke. Razprava je bila nenavadno živahna in zanimiva, mnenja so bila resno deljena o tem, ali poslanci morejo biti upravni člani ali ne. Pašić je izrazil svoje mišljenje, da poslanci ne bi imeli vstopati v take institucije; ker pa zakon to dovoljuje, prepuča rešitev vprašanja klubu. Razvila se je živahna debata, v katero so naposled posegali poslanci radikalne in samostojne demokratske stranke. Ker je naziranje bilo deljeno, se je izvolil odbor 12 oseb, ki naj stvar v načelu reši. Jutri dopoldne se seja Narodne-

ga bloka nadaljuje in se izvoli navedenih petero članov v upravni odbor. Radi seja Narodnega bloka je današnja seja verifikacijske odbora bila odgoda na jutri. Beograd, 11. maja. r. Narodna skupščina jutri prevzem izvoli po čl. 63 zakona o ureditvi Uprave fondova in državne Hipotekarne banke pet članov upravnega odbora. Verjetno, da pride takoj zatem na dnevni red stanovanjski zakon, na kar bi se doložili kandidati za izpolnitev državnega sveta. V nadaljnjem delu Narodne skupščine pride na vrsto zakonski načrt o državnih pravnih tiskovnih; to delo bi se izvršilo v tekočem tednu. Prihodnji teden bi došel v razpravo zakonski načrt o kmetijskih kreditih, zatem pa ima priti na vrsto tiskovni zakon.

V finančnem ministru se izdeluje redni državni proračun, ki mora biti sprejet do konca julija, ko potečejo dvanaestine. Po sprejemu proračuna bi došla na dnevni red verifikacija osporenih radičevskih mandatov. Anketna komisija bo v kratkem dovršila svoje delo, vendar pa ne bo prej končno-javljeno sklejala, dokler vlada ne pregleda gradiva preiskave ter ne izreče svojega mnenja.

Pogreb podpredsednika Bakica

Beograd, 11. maja. r. Ob pol 11. dopoldne se je v vazenenski cerkvi vršilo opelo nad pokojnim bivšim prvim podpredsednikom Narodne skupščine Ljubomir Bakicem. Opela so se udeležili mnogoštevilni poslanci, predsedstvo Narodne skupščine, v imenu vlade pa ministri dr. Grisogono, Boža Maksimovič in Anta Radojevič. Pred cerkvijo sta govorila pokojniku v slovo posl. Cemovič in podpredsednik skupščine doktor Subotić. Krsto so prinesli iz cerkve narodni poslanci, nakar se je razvil dolg pogrebni sprevod na pokopališče.

ja pogosto uporabo izjemnega češkega zakona proti vsem, ki se ne le v dejanjih, temveč tudi samo z besedami pregrešijo proti misli češkoslovaškega narodnega edinstva. Ali meni g. Solc, da so nam razmere v njegovi domovini tako malo znane, kakor so očividno malo znane naše prilike niemu?

G. Solcu bi radi priznali olajševalno okolnost, da je o naših notranjih razmerah povsem napačno informiran. Smatramo pa, da tajnik velike stranke v svojih pogledih ne sme biti odvisen od pripovedovani ljudi, katerih neobzirljivost voditelji stranke češkoslovaških socialistov popolnoma pravilno ocenjujejo. Žal nam je, a ne moremo spreminiti svoje sodbe, da je bil izpad g. Solca skrajna netaktnost, za katero g. Solc

pač ni le sam odgovoren, ker jo je zagrešil kot član oficijelne delegacije velike češke stranke, katere voditelj sodijo, kakor vemo, o prilikah v Jugoslaviji precej drugače, nego on.

V zadnjem času so gotovi elementi z neko žalostno doslednostjo na poslu, da skalijo pristrane odnose med obema narodoma. Čut odgovornosti za potrebne poglabitev medsebojnih bratskih zvez nam nalaga dolžnost, da g. Solcu ne sledimo na pot, na katero je krenil. A baš to nam daje dvojno pravico, da izrečemo svoje najzloblje obžalovanje nad dogodkom, o katerem iskreno želimo, da ga stranka g. Klofača, Beneša in Stříbrnega v svojih lastnih vrstah čim prej razčisti.

Sodba v sofijskem zarotniškem procesu

Sedem obtožencev obsojenih na smrt, ostali na težke ječe. — Sodba bo jutri javno izvršena pred katedralo Sv. Nedelje.

Sofija, 11. maja. p. Nocoj je bila pri prekem sodišču razglašena sodba v procesu proti atentatorjem. Obsojeni so na smrt na vešilih: Marko Friedman, odvetnik. Peter Zadgorski, cerkovnik v katedrali Sv. Nedelje, dr. Georgije Koev. Sodba nad temi tremi se bo izvršila v sredo, in sicer pred katedralo Sv. Nedelje. Nadalje so obsojeni na smrt na vešilih in contumacia: Nikola Petrin, Hristo Kosovski, Stanko Dimitrov in Peter Abadžijev, ki so pobegli. Zatrjuje se, da sta Petrin in Kosovski bila že v rokah oblasti. Ker sta pa jako popularna in se je vlada bala, da bi javna razprava in obsodba proti njima ne napravila dobrega utisa, na drugi strani pa se ju je hotela za vsako ceno iznebiti, sta bila oba v zaporu umorjena. Obtožena Dimitrije Daskalovič in Blagoje Tamburov sta bila obsojena na težko ječo, prvi na 6 let, drugi na tri leta.

Ob razglasitvi sodbe so se odigrali mučni prizori. Cerkovnik Zadgorski je padel na kolena ter jokaje prosil: »Ne ubijte me, ne ubijte me!« Dr. Koev se je zgrudil smrtno bled, le Friedman je ostal precej miren in je le ječal: »Moja uboga žena!« V mestu vlada silno razburjenje. Sofija, 11. maja. r. Razdava proti zarotnikom v Sofiji je bila včera zaključena, a je predsednik na splošno iznadenje izjavil, da bo razdoba razglašena šele v ponedeljek. Zadnji dan raz-

prave so se odigrali tragični prizori. Obtoženi komunist Friedman je prosil, naj se eventualna smrtna kazen izvrši z ustrelitvijo in ne z obešenjem. Kot zadnjo željo je izrazil, da vidi svojo ženo, ki je istotako aretirana. Njegov govor je napravil velik utis.

Obtoženi dr. Koev je bil silno razburjen in se je tresel po vsem životu. Izjavil je, da nima nobenega opravka z atentatom v cerkvi in da je imel Minikova pri sebi le iz priateljstva. Prosil je za milost z ozirom na svoje otroke, za slučaj smrtno kazni na naj ga ustrelje mesto obesijo. Cerkovnik Zadgorski je bil popolnoma obupan. Jokaje je podarjal, da je sicer izvršil strašen zločin in da zasluži smrt, a prosil je usmiljenja dosmrtno ječe, da se bo moral pokoriti. Daskalov in Tamburov sta naglašala, da sta začla v slabo družbo in zahtevala pravično kazen. Obtoženega Gruđova so danes vojniki, ko so ga gnali nazaj v zapore, ustrelili, češ da je poskušal zbežati.

Sofija, 11. maja. r. Takoj po procesu radi atentata v cerkvi Sv. Nedelje se prične vrsta novih obravnav proti komunistom in zemljoradnikom. Osebe, ki so bile aretirane pred 16. aprilom, pridejo pred civilno sodišče, kasneje aretirane pa pred preki sod.

Sofija, 11. maja. r. V Plovdivu je bila aretirana neka dama, ki je opravljala boljševiško kurirsko službo na južnem Bolgarskem. V njeni obleki so našli strop. Njena aretacija bo imela za posledico še nove.

Hindenburgov vhod v Berlin

Velike parade. — Izvajajoče monarhistične demonstracije. — Bojko republikanskih strank.

Berlin, 10. maja. s. Državni predsednik v Hindenburg je danes popoldne ob 17.52 prispel na kolodvor Berlin - Heerstrasse. Po pozdravi oblasti se je odpravil v spremstvu državnega kancelarja dr. Luthra v avtomobilu v pred, sedniško palačo. Spremljal ga je oddelek policije na konjih. Po ulicah je pozdravljala Hindenburga stotisoče broječa množica. Zrakoplovi, ki so spremljali avtomobil so sipali cvetje.

Vse mesto je v zastavah, kakor pri volitvah. Na večini poslopj so izobešene hohenzollerske črno - belo - rdeče zastave. Le uradna poslopja so izobešila državno - republikanske črno - rdeče - zlato zastave.

Sploh so nacionalisti vso proslavo izrabili v svojo strankarsko in protirepublikansko propagando. Nemčija je tako doživela redek dogodek, da se je instalacija predsednika republike z vednostjo in pasivnim privolenjem razvila v monarhistično demonstracijo. Razpoloženje je bilo skrajno napeto.

Le discipliniranosti republikanskega prebivalstva, ki je nacionalistična izživljanja in vse parade složno ignoriralo, se je treba zahvaliti, da ni prišlo do katastrofalnih incidentov.

Hannover, 11. maja. s. Pri odhodu državnega predsednika Hindenburga se je poslovil od njega vladni predsednik Noske (socialist) v imenu provincialnih oblasti ter je v daljšem govoru izrazil željo, da bi se novemu predsedniku posrečilo voditi nemški narod srečnejšim časom nasproti ter doseči izravnavo nasproti med narodom ter izboljšanje socialnih razmer. Državni predsednik Hindenburg je odgovoril, da bo storil vse, kar mu je mogoče. »Samo sloga nam more pomagati. V slogi je moč, brez sloge ni sile in moči. Pomagati hočem revežem in skušal bom vplivati pomirljivalno. Moje prizadevanje gre za tem, kar hočemo vsi: srečno domovino. Pri odhodu ni prišlo do nikakega incidenta.

Ožje volitve za francoske občine

Novi uspehi vladnega kartela levice. — Zanj so se zlasti izrekle tudi nove pokrajine.

Pariz, 11. maja. a. Pri včerašnjih ožjih volitvah v pariški občinski svet je bilo izvoljenih 31 mestnih svetovalcev in sicer 3 republikanci, 4 levičarski republikanci, 1 neodvisen radikalci 5 socialističnih radikalov, 4 socialistični republikanci, 6 socialistov in 6 komunistov. Pri prvih volitvah je bilo izvoljenih 49 občinskih svetovalcev, tako da sestoji občinski svet sedaj iz 14 konzervativcev, 14 republikancev, 23 levičarskih republikancev 6 neodvisnih radikalov 6 socialističnih radikalov, 5 socialističnih republi-

kancev, 14 socialistov, in 8 komunistov. Desničarske stranke so izgubile tri mesta. V predmestjih so nekoliko napredovali komunisti. Splošno pa je opazati tendenco proti leviči.

V večini mest izven Pariza n. pr. v Bordcauxu in Lyonsu se pri ožjih volitvah zmagali levičarji. Tudi v Lilleu in Strasbourgu, kjer so imele desničarske stranke doslej večino, so včeraj pri ožjih volitvah zmagali levičarji. Alzacija je skoraj vsa krenila proti leviči.

Anketna komisija v Zagrebu

Zagreb, 11. maja. n. Danes se je vršila seja anketnega odbora ob 17.10. Zasišana sta bila bivša poslanca Tomo Jalžabetič in Vinko Lovrekovič.

Dr. Laza Marković je zvečer izjavil Vašem dopisniku, da je odbor na današnji seji končal svoje delo za danes. Zasišana sta bila Jalžabetič in Lovrekovič, ki sta zvečer ob 10. podpisala protokol o svojem zaslišanju. Dalje je dr. Marković izjavil, da ne ve, ali je delo anketnega odbora končano, ker bo odbor jutri dopoldne na svoji seji reasumiral vse dosedanje delo in pregledal, ali je treba še kaj storiti. Člani odbora se jutri še ne vrnejo v Beograd, temveč pojutrišnjem.

Pavle Radić odpotoval v Beograd

Zagreb, 11. maja. n. Zvečer se je Pavle Radić z brzovlakom odpeljal v Beograd.

Po požaru uničeno mesto

Varšava, 11. maja. s. Mestece Klewan v Voliniji je uničil požar. Okoli 100 rodbin je brez strehe.

Smrt odličnega rumunskega državnika

Bukarešta, 11. maja. r. V nedeljo je umrl tu po daljši bolezni bivši rumunski ministrski predsednik Marghiloman.

Marghiloman je bil svojčas vođa konservativne stranke, hud nasprotnik obeh bratov Bratianov. Upral se je do zadnjega vstopu Rumunije v vojno ob strani antante. Po večini je postal premiere z maršalom Mackensonom.

Preprečen atentat na mehikanskega predsednika

Berlin, 11. maja. (P. r. a.) »Acht Uhr Blatt« domaga iz Mehike: Predsednik Calles je danes čudežno ušel smrti. Marija Luisa Jangurri, hči odličnega in znanega meščana je bila neposredno pred arditenjo pri predsedniku aretirana, ker je bila osumljena, da hoče predsednika umoriti. Aretiranka je svoje namero priznala. Zdi se pa, da ne gre za zaroto, temveč za osebno nameru aretiranke. Zdravniki so izjavili, da storilka doživlja ni normalna.

Poraz blokašev pri občinskih volitvah v Zagrebu

Izgubili so v primeri s skupščinskimi volitvami 7414 glasov. — SDS dobila nov mandat. — Napredovanje komunistov in frankovcev, propast klerikalcev in narodnih socializmov. —

Zagreb, 11. maja. Včerašnje občinske volitve za polovico mestnega zastopa (25) so potekle brez posebnega interesa. Ob minimalni udeležbi volilcev. Od 35.234 vpisanih upravičencev jih je namreč volilo samo 16.601, torej jedva 47 odstotkov. Razlogi apatičnosti so različni, vsekakor pa je spričo težke izgube blokašev zainteresirani oni, ki ga navaja današnji «Hrvat», pišeč: Dogodki od zadnjih volitev dalje so velik del zagrebških volilcev vrgli v položaj, v katerem se ne morejo znajti: ne hotoč nikomur delati krivice, se raje nočejo izjavljati, temveč čakajo...

Občutni poraz radičevsko-zajedničarskega bloka se očituje v številkah: pri skupščinskih volitvah dne 8. februarja je padlo za dr. Trumbičevo nič manj kakor 17.004 krogljic. A včeraj so blokaši dobili samo 9590 glasov. Torej nazadovanje za celih 7414 glasov! Res je, da je radi slišne pasivnosti volilcev tudi SDS dobila večeraj manj glasov kakor pri skupščinskih volitvah, toda kar je glavno, pridobila je navzlic temu napram občinskih volitvam, v letu 1923, en nov mandat, da jih zdaj ima sedem. A spričo poraza blokašev je vrlo značilno dejstvo, da so zopet narasli frankovski in komunistični glasovi: ne sicer obilno, a vendar pozornosti vredno.

Sumarni rezultat je po številčni moči nastopen: radič. blok 9590, SDS 1395, komunisti 1250, frankovci 1220, cionisti 742, radikali 622, davidovičevci 429, šurminovci 425, hišni lastniki 415, klerikalci 327 in narodni socialci 196. Koliknik je torej bil 664 in se je pri raz-

delitvi mandatov upoštevalo samo prvih pet strank, ki so dobile: blok 15 mandatov, sam. demokrati 3, komunisti 3, frankovci 2 in cionisti 2. Med sam. demokrati kandidati je izvoljen tudi naš ugledni rojak, načelnik železniške direkcije Ernest Vargazon. V novem občinskem svetu torej predstavlja SDS sedemoro zastopnikov: inž. Slavko Batušič, odvetnik dr. Ivan Juriša, trkovec Mijan Milič, ključ. mojster Radoslav Modec, gimn. ravnatelj Pavao Serdar, zgravnik dr. Lulo Thaller in načelnik Ernest Vargazon. Poedine skupine občinskega zastopa pa zdaj štejejo v paraleli z dosedanjimi: radičevski blok 33 mandatov (doslej 36, torej je izgubil 3), sam. demokrati 7 (doslej 6, torej + 1), komunisti 5 (doslej 2, torej + 3), frankovci 2 (oba nova), cionisti 2 (kot doslej), narodni socialci 1 (prej 2, torej - 1). Docela so iz občinskega sveta izpadli socialisti in klerikalci (dr. Radošević in dr. Markulin). Vobče je propadanje teh dveh skupin v Zagrebu in na Hrvatskem naravnost nevzdržno, dočim je eksistenca stranke narodnih socialcev le še karikatura. Dobili so 192 glasov...

Novi mestni zastop nima delovne, dvetretjinske večine, zato bodo skorajšnji dnevi dokazali njegovo delovno nesposobnost. Vsekakor pa je frakcija SDS med celotno opozicijo naimočnejša in najkompaktnjša in bo v slučaju, da blokaška večina inak nokaže delazmožnost s podporo «nevtralcev», vršila kakor doslej stalno vestno in vsestransko kontrolo nad njenim delom.

Dve pomembni češki zunanjepolitični izjavi v Ljubljani

Na nedeljskem občnem zboru NSS je češki poslanec Špatny kot uradni zastopnik češkoslovaške vladne stranke podal odločno izjavo v prilog našim neodrešenim bratom v Prímorju. — Gospa Zeminova o nemški opasnosti. — Obžalovanje vredno vmešavanje v naše notranje prilike.

Na nedeljskem občnem zboru NSS, ki se je vršil v veliki dvorani «Uniona» in katerega se je udeležilo okoli 200 oseb, je bila po delegatih uradno zastopana tudi vladna stranka čeških narodnih socialistov. Navzoči so bili poslanca Špatny in Zeminova, tajnik Šolc in urednik Černý.

Veliko pozornost je zbudil zlasti govor posl. Špatnega, ki se je v izredno toplih besedah spominjal bratov v Prímorju, katerim je Italija postala tlačiteljica. Z ostrimi besedami je očrnil besedolomstvo italijanskega naroda, čegar rimski parlament je 1. 1917. obljubil narodom svobodo, čegar vlada pa zatira sedaj Slovence in Hrvate na naravnost barbarski način ter jim v Istri ne daje nič v cerkvi najprimitivnejših pravic. Češki narod s simpatijo spremlja vsa stremjenja, ki merijo na to, da bi tudi tlačnemu jugoslovenskemu narodu v Italiji zasljalo solnce svobode, ter je pripravljen pri tem krepko sodelovati. Govornik je izrazil mnenje, da bo mogel slovenski socializem izvršiti veliko nalogo v osvobodilnem delu. Govornikova izjava je bila sprejeta z živahnim odobravanjem kot pomembna manifestacija stranke, ki ji pripada tudi češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš.

Poleg članov NSS, ki so razpravljali naša notranjepolitična, predvsem pa interna strankina vprašanja, je govoril na zboru NSS tudi dr. Politeo iz Zagreba, čegar govor je v toliko zanimiv, ker je ostro nastopil proti vsakršnemu sodelovanju z radičevci, češ, da NSS v nobeni obliki ne more in ne sme paktirati s tem «histeričnim vrtoglavcem».

Občni zbor je sprejel več resolucij. Prva ponavlja staro teoretično frazo o sporazumu med Srbi, Hrvati in Slovenci, brez konkretnih zahtev, kako naj bi se sporazum, za katerega je sleherni Jugosloven, v praksi omogočil. Druga resolucija je naperjena proti kapitalističnemu izkoriščanju. Odklanja komunizem in marksistično misel internacionalne revolucionarnosti. Poudarja, da vodi pot NSS preko slovske socialistične solidarnosti s mednarodni socialistični solidarnosti. — Ta druga resolucija je bila očitno redigirana od zastopnikov čeških socialistov; kajti ona je v velikem protislovju s tem, kar so dosedaj delali gospodje voditelji NSS. Tretja resolucija pozdravlja delo Male antante. Izraža torej tudi naši vladi in Narodnemu bloku vsaj malo priznanja za njih nacionalno politiko. Nadaljne resolucije se ozirajo na konkretna vprašanja notranje politike. Njih konceptija je bila olajšana, ker iz zvene večinom vse v znaku demagoških protestov brez predlogov, kako naj se poedine zadeve boljše rešijo.

Za naše notranjepolitične razmere je bil občni zbor NSS le v toliko zanimiv, ker se ni izrekel niti za likvidacijo stranke, niti se ni ogreval za Pucljev in Prepeluhov radičevski protisrbiljski blok. Proti klerikalcem se je izjavil zbor le v toliko, v kolikor je sprejel resolucijo, da naj se izvede agrarna reforma tudi na cerkvenih posestvih. Spominševanje voditeljev NSS se bo torej nadaljevalo, dokler tudi slovensko NSS ne zadene ista usoda, kakor je zadela hrvatsko NSS, ki je dobila pri nedeljskih volitvah v Zagrebu samo 196 od 16.000 oddanih glasov. Zastopniki čeških socialistov so se

možni na lastne oči prepričati, kako rapidno propada stranka, kateri je nesposobnost in neznačajnost voditeljev odzvela vsako možnost lepše bodočnosti. Čudno mučen utis pa morajo na jugoslovensko javnost napraviti izjava generalnega tajnika stranke čeških socialistov gosp. Šolca, ki je, kakor se poroča, med drugim izjavjal tudi to - le:

«Čudno se bo morda zdelo, da mi, zastopniki vlade češkoslovske stranke prihajamo pozdravljat vas, opozicionalce jugoslovske in vam ponujati bratsko svojo roko. Toda velikanska je razlika med opozicijo pri nas v CSR in pri vas v Jugoslaviji. Pri nas obstoji opozicija iz strank, ki bi rade čim prej zadale smrtni udarec naši republiki, pri vas pa pomeni opozicija ljubezen, pravo in resnično ljubezen do države, ki se ne straši nobenih žrtev, da jo reši. Vi ne soglašate s slabim sistemom, ki vlada pri vas, vi hočete Jugoslavijo boljše kot je, demokratično. To je osnovna razlika in v toliko ste na boljšem, ker vi bojujete proti slabemu v lastnem narodu, medtem ko smo mi večkrat prisiljeni, da sklepamo kompromise tudi z onimi, ki so nam načelno nasprotni, samo da rešimo našo ljubljeno republiko pred protinarodnimi sovražniki.»

O tej izjavi gospoda generalnega tajnika, ki jo je podal na sobotnem zborovanju delegatov NSS imenom ČSS, govorimo tudi na uvodnem mestu.

Gospod Remec in afera s prevoznicami

Nov dokaz klerikalne jezuitske morale. V zagovoru predsednika Gospodarske zveze prof. Remca radi znane afeze s Sušnikovimi tovornimi listi trdi «Slovenec», da se sodna obravnava proti «Gospodarski zvezi» sploh ni vršila in da je bilo postopanje ustavljeno, še predno je prišlo do kake obravnave. «Slovenec» trdi, da se je takoj videlo, ko je stvar prišla pred sodišče, da ni bilo na aferi niti sence sleparije ne goljufije, marveč je bila Slovenija oškodovana, ker se akcija prometnega ministra Sušnika ni izvršila.

Skofov list računa na to, da je javnost že pozabila na afero s Sušnikovimi prevoznicami, v kateri je bila država oškodovana za znatne vsote in bi bila še za večje, ako bi vlada ne bila znamenitega klerikalnega posla uknila. Ako po obstoječih kazenskih zakonih sodišče ni moglo pozvati na odgovor in kaznovati krivce, je to samo dokaz, s koliko rafiniranostjo je bila cela stvar uprizorjena. S tem pa ni v nobenem oziru zmanjšana moralna odgovornost prof. Remca kot predsednika Gospodarske zveze ter tedanjega prometnega ministra Sušnika za manipulacije z znižanimi tovornimi listi. Laž pa je, da je bila Slovenija oškodovana, ker se Sušnikova akcija ni izvršila, kajti res je, da je bila z njo oškodovana država in tako indirektno tudi Slovenija. Preiskava je dognala, da se pri tem «poštenem» poslu sploh ni mislilo na pocenitev živil za Slovenijo, ampak na plodonosno kupčijo pristašev SLS in njenega strankarskega fonda. Ugotovilo ne je, da se Zadržna zveza, za katero so bili izdani znižani tovorni listi, sploh ni spuščala v poverjeni li posel in da je

njegovo izvršitev izročila Gospodarski zvezi, kateri je prodajala tovorne liste ter dobiček spravljala v svoje blagajne, predno se je žito s 40 odst. pomsti pri tovornih listih sploh pričelo prevažati.

Tudi Gospodarska zveza se ni hotela baviti s prevozom žita ter je tovorne liste prodajala trgovcem in žitnim spekulantom. Pri pregledu knjig Gospodarske in Zadržne zveze je bilo ugotovljeno, da je bilo izdanih v prometu 314 tovornih listov, od katerih je Gospodarska zveza uporabila zase samo 9. Ostalih 305 tovornih listov je bilo prodanih raznim tvrdkam, razen 14, ki so jih dobile konzumne razruge, in sicer brez vsakega jamstva, da bi te tvrdke prodajale žito ceneje, za kolikor bi se moralo vsled znižane tovrnine. Trgovci bi tudi ceneje ne mogli prodajati žita, ker so morali za tovorne liste, ki so predstavljali gotovo vrednost samo vsled 40 odst. popusta, plačati Gospodarski zvezi po 500 Din, medtem ko so njene podružnice plačale zanje po 300 dinarjev. Preiskava je tudi dognala, da je bilo v uporabo tovornih listov izdanih samo 9 odst. neposrednim konzumentom, 92 odst. pa prekupcem in izvoznikom. Te ugotovitve so uradne in se nahajajo v aktih.

Tako torej stoji ta stvar. Slovenija je bila samo v toliko oškodovana, v kolikor klerikalci niso na račun države pobasali za svoje strankarske potrebe ogromne vsote 2.500.000 dinarjev, ki bi jo naj vrgla prodaja prevornic. Da ni moglo sodišče ničesar ukreniti radi zlorabe popusta od strani Gospodarske zveze, je glavni vzrok pač ta, da bivši prometni minister Sušnik pri svojem dovoljenju previdoma sploh ni zahteval od Gospodarske zveze, da se mora nabavljeno žito prodajati za toliko nižjo ceno, za kolikor je bila znižana tovrnina. To dejstvo, kakor tudi že izvršene manipulacije s tovornimi listi na samo dokazujejo, da namen cele akcije ni bila pocenitev živil, ampak napolnitev praznih blagajn Gospodarske zveze in SLS.

Dejstvo, da niso bili odgovorni činitelji kaznovani pred sodiščem zaradi sleparije in goljufije, kakor naglašja «Slovenec», zato nikakor ne zmanjšuje moralne krivde predsednika Gospodarske zveze prof. Remca in bivšega prometnega ministra prof. Sušnika.

Notranji položaj v Italiji

Rim, 8. maja. V rimskem senatu je bilo te dni zopet enkrat veliko pranje: pralo se je umazano perilo ministrstva notranjih stvari. Kakor je stara resnica, da so tedaj, ko je «žeha» v hiši, ženske zelo «nataknjene», je tudi pranje notranjih razmer v senatu zelo, zelo razvnelo. Udarci, ki so padali po njih, so bili pretežki, da bi jih prenesli molče. Zlasti oster je bil senator Albertini, solastnik in ravnatelj milanskega «Corriera della Sera», ki je kljub vsem šikanam s strani vlade še vedno največji in najuglednejši italijanski list.

V včerašnji seji je senator Albertini z veliko brezobzirnostjo in doslednostjo razkrinkaval fašistovski režim neiskrene ustavnosti in zatiranja državljanških svoboščin. Albertinijeva izjava je tako šla na živce Mussoliniju in njegovim pomočnikom, da so vsak čas z burnimi medkljci prekinjali govornika, ki pa se ni dal motiti. Bilo bi preobsežno, če bi hotel podati Albertinijev govor tudi samo v kratkem izvlečku. Da pa bo jugoslo-

venska javnost imela nekoliko pojma o načinu parlamentarnega nastopa tega najodličnejšega gromovnika opozicije proti fašizmu, naj podam vsaj enega najznačilnejših odlomkov iz njegovega govora.

Albertini je poudarjal, da si je fašizem polastil diktature v državi, opirajoč se na lažno domnevo, da se 39 milijonov italijanskega naroda strinja z njim.

Mussolini: Popolnoma res je. Nikdar ni bilo v Italiji stranke, ki bi bila imela 500.000 organiziranih pristašev, kakor jih ima naša.

Albertini: Bodi mi dovoljeno, da sem protivnega mnenja in da ga izrazim svobodno. Z druge strani pa upam, da ne boste zahtevali, da naj bi opozicija zato prihajala semkaj, da bi govorila isto, kar ste rekli vi. Bodi mi dopuščeno, časti vredni senatorji, da sem protivnega mnenja, da namreč mislim, da morda nikdar ni bilo vlade, ki bi se vzdrževala na vladi v ustavni državi, uživajoč tako malo soglasja prebivalstva.

Med toliko stvarmi, ki jih je tisk moral zamočati, je dozodek v Reggio ni Calabria, katerega marsikdo ne pozna. V Reggio se je en večer in eno noč pomotoma verjelo, da je ministrstvo odstopilo. Ta vest je bila povod za izredne manifestacije radosti...

Mussolini skoči pokonci: Ni res! Popolnoma vas ovržem!

Albertini: Moja trditve je «Slovenec», ker sem dal poizvedovati.

Mussolini: Dal sem poizvedovati tudi jaz in sem doznal, da gre samo za 200 malonridnežev.

Albertini: Prozabili ste pač — nič! Meni pa je znano, da so bile manifestacije impozantne. Vzkljkalo se je svobodno, napovedovala se je kar najradostnejša bodočnost in veliko ljudi ni spalo vso noč, ker so čakali vesele poriditve vesti, ki žal ni prišla. Reggijanski slučaj je tipičen, razkriva duševno stanje skoraj vse države (ugovori in hrup na desnici), ki bi ga popolnoma svobodno izvedene volitve pokazale v vsej njegovi moččnosti. V ostalem pa kdo ne vé, da ogromna večina Italijanov izraža svoje mišljenje s tem, da čita vladi strogo nasprotno časopisje...

Klicji na skrajni desnici: To so kramarski interesi!

Albertini: Pa naj so kramarski; toda to dokazuje, da občinstvo ljubi samo opozicijsko kramo. In kdo ne vé, da občinstvo, če jih dabi, daje prednost pred opozicijskimi listi taim listom, ki krožijo vsenovsod v veliki množini in so znak današnjih časov?

Tu je nastal velikaški hrup na skrajni desnici in v središču. Minister notranjih stvari Federzoni kriči nekaj proti govorniku, kar se ne razume v hrupu. Čuje se klic: «Zločinski tisk!»

Albertini: Če taini tisk zavaža v zločin, ga odločno obsolam. Z druge strani pa je taini tisk, kakor učj zgodovina, usodna posledica zatiranja tiskovne svobode.

Zopet velikanski hrup. Predsednik zvonil in zvonil in le komaj pomiri zbornico felkjo, da se čujejo njegove besede: «Pozivam vse k miru in izjavljam, da prekinem sejo, če se ne vrne popolni mir.»

Albertini: In kako naj bi tudi bilo drugače, ko so se drug za drugim vse stranke, vsi večji parlamentarci in kombataneti stinili proti vladi?

Mussolini: Ne vsi!

Albertini: Povejte mi vi ime kakega odličnega parlamentarca, ki bi bil naklonjen vladi.

Klic z desne: Saj smo tudi mi.

Albertini: Menil sem eno parlamentarce, ki so nosili vladno odgovornost in njihovo mnenje kaj zaleže.

Nov hrup, nov predsednikov opomin.

Albertini: Resnica je, da si ne vlada, ne fašistovska stranka, ne njeji

Za Binkošti
OBLEKE
po znižanih cenah
J. Maček
Ljubljana
Aleksandrova 12.

voditelji ne delajo iluzij o dejanskem položaju, zlasti pa ne vlada, ki je po tem, ko je njen načelnik izrecno prevzel vso politično, moralno in zgodovinsko odgovornost za vsa fašistovska nasilja, smatrala za potrebno, da je z brezprimernim pritiskom, puščajoč samo krinko ustave, onemogočila namodu, da bi izrekel svojo sodbo o vsem tem. In tako dalje. Mussolini in fašizem imata v senatorju Albertiniju nasprotnika, katerega ne bosta preživela brez novega — Mattontijevga slučaja! Tak je pač notranji položaj v Italiji! In vendar je kljub vsemu temu senat sprejel proračun ministrstva notranjih stvari s 165 proti 58 glasovom!

Politične beležke

+ Kdaj pridemo do «sporazuma»? «Samouprava» od 9. t. m. piše v uvodniku, da radikalna stranka z vsvo resnostjo upošteva preokret v Radičevi stranki, da pa je treba pred političnim sodelovanjem s HSS razčistiti med obema strankama pojmovanje in doseči soglasje vsaj v najvažnejših državnih vprašanjih radi pravilnega razvoja skupnega dela brez daljših zavlačevanj. Skupine, ki sestavljajo parlamentarno večino, morajo biti popolnoma soglasne v vseh političnih, socialnih in administrativnih vprašanjih, ki jih postavlja realno življenje na dnevni red. Brez tega se resno ogrožajo in kompromitirajo vse lepe nade v hrvatsko-srbski sporazum. Radikalna stranka hoče, da je ta sporazum popoln in pravi politični sporazum, in zato noče ponoviti napako Lj. Davidoviča, po kateri se je sporazum imel šele določiti v vladi in po prevzetju odgovornosti za delo na tem mestu. Sporazum brez določitve politične podlage ni noben sporazum, ker odpira možnost spopadov v vladi sami in s tem neprestanim krizam. Ustvaritvi pravega sporazuma med Hrvati in Srbi je treba dati časa, da se stvari razvijajo, kakor je potrebno v splošnem interesu. Ko bo v to svrhu storjeno vse potrebno, bo sporazum došel kot naravna in logična posledica soglasja v vprašanih, katerih pravilna rešitev mora prinesiti koristi narodu in državi. Pri vsakem delu mora biti gotov naraven red in tudi pri sklepanju tega sporazuma. — Iz navedenega je razvidno, da zavzema glede sporazuma z Radičevsko stranko radikalna stranka isto stališče kakor SDS, ki trdi, da samo priznanje države in dinastije še ni dovolj za vstop v vlado, ampak da mora obstojati med strankami vladne večine tudi enotno naziranje glede raznih političnih, gospodarskih in socialnih vprašanj.

+ Morske kače gojijo v nekaterih blokaških redakcijah. V soboto je «Jutarnji list» pogrel staro senzacijo, da utezne vojvoda Stepa Stepanovič sestavi nevtralno vlado. Nedeljski «Hrvat» pa takoj v nedeljo doznava iz Beogradu, da je v sedanji situaciji absolutno izključena vsaka politična misla vojvode Stepanoviča. Sam vojvoda Stepanovič se je namram «Hrvatovemu» dopisniku od srca nasmejal in rekel, da se po «senzaciji» «Jutarnjega lista» vidi, da v nekaterih redakcijah že nastopa sezona morskih kač. Če je vojvoda s tem misli tudi «Hrvatova» poročila o vstopu radičevcev v vlado, se ne ve.

+ Napihovanje žaba. Basen o žabi, ki se je naphovala, je z včerašnjim «kongresom» narodno - socialistične stranke v ljubljanskem «Unionu» prišla do polne veljave. Kongresa se je z vsemi delegati in pristaši iz cele Jugoslavije udeležilo okoli 200 oseb, moških in ženskih. Da bi bila dvorana bolj zasadena, se je vršil «kongres» pri pogrnjenih mizah, tako da je skoro vsak kongresnik imel svojo mizo in par stolov. Sprejeli so resolucije, v katerih se predvsem izrekalo za sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci in pozdravlja Malo antanto. Izrekajo se tudi za vse zahteve, kdorkoli jih ima v Jugoslaviji. — treba je samo, da vstopi v NSS. Ako upošteevamo, da je bilo na ljubljanskem kongresu kakih 200 Nesesarjev, da so pri včerašnjih občinskih volitvah v Zagrebu dobili celih 196 glasov in da bodo v kratkem tudi v Srbiji imeli dva pristaša, more dvomiti samo kak Ne-nesar, da je v veliki meri res odvisen sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci, dobrobit Male antante, kakor tudi vseh tistih, ki imajo kake želje na tem svetu, — od Deržičeve in Juvanova družbe z gosp. Gobjcem vred.

Mladinska organizacija

Občni zbor «Ednosti» Ljubljana se vrši 14. t. m. ob pol 8. zvečer v društvenem lokalu Narodnega doma. Dnevni red: Poročilo funkcionarjev. Volitve novoga odbora in slučajnosti. Vsem članom so se razposlala vabila.

KNJIGE leposlovne in znane, vene v vseh jezikih kupuje po primernih cenah Ljudska knjižnica v Mariboru. Narodni dom.

(Na današnjem sestanku Narodne skupščine se z napetostjo pričakuje nova napovedana ofenziva klerikalnih poslancev.)

A. Romer:

Felicita

Zunaj je pozvonilo. Ker je mlada gospa poslala služkinjo po zelenjavo in je Jovo, sluga gospoda poročnika, čistil na dvorišču turško preprogo ter izte-paval in nje prah s tako silo kot bi imel pred seboj prave Turke, je morala iti sama odpret. «Matil!» je zaklicala presenečena in padla stari dami s tako silo okrog vratu, da so tej padli vsi zavitki iz rok. «Končno, končno prihaja!» In triumfalno kakor rimski vojskovođa, je peljala svojo mater v stanovanje. «Saj veš, Hilda,» je sedaj izpregovorila mati, «da se držim načela in ne običnem preje mladih poročencev, dokler ne mine leto.» «Matil!» «Mladi par mora imeti časa, da se vzivi. Gospodje zetje pa niso ničesar bolj veseli kakor če je njih tašča čim najbolj daleč!» «No, ampak tak moj Rudolf gotovo ni, matil!» «Hm... če je tako...! No, to me bo posebno veselilo... Ali on ve, da sem te pravzaprav namenila Tvojemu bratrancu... Ako te je osrečil, mi bo prav tako ljub kakor bi mi bil Janko!» «Oh veselilo ga bo, ko to sliši! V resnici je blaga duša in brez primere. To da izvoli končno sestilo... Kaj želiš? kavo ali čaj?» «Najprej naj ti čestitam, draga Hilda!» je rekla stara dama, ter stopila smehljaje k hčerki. «Torej moje najpristnejše čestitke, dete moje. Naj bi ostalo vse tako, kakor je do sedaj!» Ko se je Hilda nekoliko zavedla od očenadne čestitke, je vprašala: «Torej si mislila, da me je Rudolf storil nesrečno, da si mi sedaj čestit-lja?»

«Ampak, Hilda danes je vendar ob-letnica tvojega poročnega dne!» je zaklicala mati presenečena. «O, saj res! Danes je v resnici eno leto! Kako lepo, da si ravno danes prišla!» «Hm... povej mi, ali Ti ni še nihče čestital?» «Ne. Kdo pa? Tako zgodaj?» «No, ampak vendar! Na primer — Rudolf bi moral vendar na to misliti!» «Oh, ko odhaja v službo, spim jaz še kot mačica!» «Tako? Hm... No, da. To je prav lepo od njega... Toda mene je moj mož zjutraj vedno zbudil!» «Papa spleh ni mogel trpeti zaspan-cev! Saj veš, da nas niti ob počitnicah ni pustil spat! — Ne Rudolf je ves drugačen, in ako pride zvečer pozno domov ali ako mora zjutraj zgodaj v službo, kakor danes, in jaz spim, od-ide popolnoma tiho, da me ne zbudi.» «Ali prihaja večkrat pozno domov?» «Pravzaprav ne... Včasih če igra bil-jard. To je namreč njegova najljubša igra. Zato mu nikdar nič ne rečem, če prav imam rada, da je doma. Malo razvedrila mora mož imeti, če hočem, da se počuti srečnega.» «Resnica. Moj mož je bil tudi tak. Igral je tarok, dvakrat na teden... Se-veda doma ali pa pri Verniku. To se je menjavalo. Ampak ženi sva bili ved-no polet in sva pili kavo ter se pogov-govarjali!» «Kart se Rudolf ne dotakne. In tega sem prav vesela. Pri kartah se prično vedno prepirl! In biljarda končno ne more igrati doma, čeprav bi lahko za-to uredili zadnje sobo. Toda to pre-več stane!» «O seveda, nekaj tisoč dinarjev bi to pač veljalo!» «A teh nimamo odveč... Rudolf bi to pač rad videl! Nekoč mi je pokazal v neki izložbi majhen biljard, krasno

izdelan, ki mi je zelo ugajal...» «No in?» «Predrag je bil, mamica! Rudolf mi je kupil krasno toaletno mizico in se-daj mora štediti! Ali jo hoče videti? Naravnost krasna je!» In vesela je kazala materi pot v spal-nico. Toaletna mizica je bila v resnici. Krasna oblika, bogato dekorirana, v podobni grba izrezano ogledalo je bilo okrašeno z zlatimi kipi. To ogledalo je moralo ugajati vsaki ženski. Tudi stara gospa je izrazila svoje občudovanje. Nato je začela pregledovati škatljice, ki so bile razpostav-ljene po marmornati plošči. Opazila je tudi par manšet. «Ali nosiš ti manšete?» «Ne, mama! Rudolfove so. Kupil jih je nalašč za igranje biljarda. Tudi ovratnike nosi par številke večje? Po-glej 42! Ko je bil še moj zaročenec je nosil ovratnike št. 39.» «Hm, hm!», je rekla mati in je imela še vedno manšete v rokah. «Tedad ho-di veliko v civilu?» «Če igra biljard, vedno!» «Slušaj, Hilda, ali pri tem ničesar ne opaziš?» «Čisto nič mama! V civilu veliko je bolj neženeran. Veliko manj pazijo nanj! Ali ni tako?» «Na vsak način! Ampak igranje bil-jarda ga vendar ne sme ženirati?... Moj mož je bil v tem pogledu druga-čen...» «Seveda, mati, je odgovorila skoro užaljeno mlada dama. «Eden vendar ne more biti tak, kot drugi! In tak kot je Rudolf, mi čisto ugaja.» «To je tudi glavna stvar,» jo je po-tožila mati. «Ali vendar ima tvoj mož kakor vidim, slabo razvado...!» «Niti en!» je protestirala Hilda. «Pusti me vendar govoriti, Ti vzor-na soproga, se je šalila stara dama.

«To vendar ni nič nevarnega. Ali mo-raš ga kljub temu odvaditi, kajti to kvari perilo! Dela si namreč beležke na manšete! Tu, poglej, kako to izgleda!» «Tako?» je vprašala začudeno Hilda. Te razvade oboževanega Rudolfa še ni opazila. Stopila je k oknu, da sama vi-di «corpus delicti», nad katerim se je trudila njena nekoliko kratkovidna ma-ti, da bi prebrala posamezne črke. «No, kaj je napisal? Kako skriv-nost?» «Pešekaj malo,» je odgovorila mati. «S-laj jo imam. Feli... Felicita... Fe-licita... Prešernova ulica... Čuj, to je pa vendar čudno!» «Kako?» je vprašala Hilda in poble-dela. «Hm... naslov neke deklice? In ka-kor kaže, celo od nje same napisan!... Ali je to njegova pisava?» «Ne,» je odgovorila, o krivdi svoje-ga moža prepričana Hilda. «Najbrže naslov kake šivilje, ker on ve, da jaz s svojo staro nisem več zadovoljna.» «Da, da, Hilda!» je odgovorila mati. Zavladal je trenutek molka, katere-ga je prekinila Hilda: «Ne verjameš tega, mama? Vidim to na Tebil!» «Odkrito povedano ne! Kako je Ru-dolf prišel zvečer k naslovu šivilje? — Seveda čisto nemogoče to ni, ampak...» «No, mati?» «Mora biti nekaj drugega!» «Menda vendar ne misliš kaj slabe-ga o njem?» «Ne, toda vendar, ne... Ampak vse je mogoče... Pri mojem možu mi to ni dalo nikoli miru, lahko si prepriča-na! Včasih ima tudi najboljši slabo uro! In če gre v civilu, veš...! No, mo-goče se še pojasni! Le ne bodi takoj tako razburjena!» «Ah mama!» je zaihtela Hilda in se

vrгла materi na prsi; tako sem nesreč-na!» «Neumnosti!... Počakaj, da se o tem prepričava.» «Prav imaš! Takoj, ko pride, hočeva stvar raziasniti.» «Da, toda kako?» «Hočem ga vprašati, kdo je to, Fe-licita...» «Tako?... On ti poreče: moj konj! — Ampak na vsak način je nekaj na stvar! — Če je pa brez pomena, se blamiraš z vprašanjem in se ti bodo štrli meseci smejal!... Gumbi na man-šeti so menda tvoj dar? Izgledajo ta-ko debeli, kot kak medaljon!» «Ne, od mene niso! Tudi nisem ve-dela zanj!» «Meni se pa zdi... Poglej, zgornja plošča gumba se zasučel!» je razklada-la mati, ki je prišla na sled tajnosti te lepe igrčke. Pokrovec je popustil in gumb je ka-zal v svoji notranjosti, fotografijo lepe deklice. «O, kaj pa je to!» je zaklicala začu-dena stara dama. «To vendar ni tvoja slika, Hilda!» «Ne!» je odgovorila ta. «Mogoče je to slika njegove sestre, ki je bila ta-krat bolna, ko sva se poročila?» «Ne govori drago dete!» je rekla ogorčeno mati in je zgrabila trdosrčno, kot kak preiskovalni sodnik, še za dru-gi gumb, da bi odkrila tudi njegovo tajnost. «Ali ima Rudolf več sestre?» je vprašala ostro, med tem ko se je trudila od-preti drugi gumb. «Ne!» je odgovorila skoro ihto Hil-da. Samo eno.» «Potem bode to njegova — ljubica!» je ogorčeno dejala mati in ponudila Hildi drugo sliko, ki je kazala mlajšo, toda nič manj lepo deklico. (Konec jutri)

VEKOSLAV ADAMIC
HELENA ADAMIC roj. TOMŠIČ
POROČENA 10. V. 1925
2098-a

ALOJZIJA PUNGERČIČ
SPIRIDIJON STAMATIS
POROČENA
Škofljan pri Mokronogu Puščava pri Mokronogu
2703-a 11. maja 1925

Otvoren!
Kupalištni hotel Roban Krv. Primorje
Lepo, čisto urejene sobe. I. razredna obzrba!
Perivoj-restaurant — Terasa. Pen-tion s stanom 80 Din dnevno.
Do zadnjega m. ja primajo se gosti i bez naručel
2014-a
Preporuča se A. Beranek, vlastnik.

Pravi holandski KAKAO
GROOTES 2589a
je v uporabi najizdatnejši, najokusnejši in najcenejši.
Poskus Vas prepriča. Zahtevajte ga povsod!

Trgovina z mešanim blagom
na prometnem prostoru v sredini Maribora se radi družin-skih razmer ugodno proda. Stanovanje kupcu takoj na razpolago. Cenj. ponudbe na upravo „Jutra“ Maribor, pod „Dobra eksistenca“ 2384-a

Brez posebnega obvestila. 2697-a
V globoki žalosti naznanjamo, da nam je umrla naša predobna mama, stara mama, tašča, gospa
IVANA LAP
v nedeljo, dne 10. maja 1925 ob 3/4 na 10. dopoldne, po daljšem bol. hanju, previdena s sv. zakramenti, v 72. letu starosti.
Pogreb predrage pokojnice bo v torek, dne 12. maja ob 4. popoldne iz hiše žalosti, Strelška ulica 6, na pokopališče k Sv. Križu.
Sv. maše zadušnice se bodo darovale po raznih cerkvah.
V LJUBLJANI, dne 11. maja 1925.
Žalujoče rodbine:
Lapova, Pehanijeva, Benedikova.

Zahvala.
Za premmnoge izraze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob smrti našega neozabnega soproga, očeta, deda, brata, strica in svaka, gospoda
Ing. Cirila M. Kocha
izrekamo tem potom vsem našo najpristnejšo zahvalo.
Posebej nas veže dolžnost, zahvaliti se p. n. gg. zastopnikom raznih oblasti, korporacij in uradov, predstav-nikom Dravske divizijske oblasti in ofirskega zbora, zastop-nikom denarnih zavodov in društev ter mnogoštevilnim prijateljem pokojnikovim za udeležbo pri pogrebu, daro-va-cem prekrasnih vencov in cvetja, končno vsem onim, ki so nam na ta ali oni način izkazali svoje čustvovanje in nad vse številno in častno spremlili predragega pokojnika na njegovi zadnji poti.
V Ljubljani, dne 11. maja 1925.
Globoko žalujoče rodbine:
Koch, Flerè, Suschnik, Ferchel.
2696-a

Predno si oskrbite 2691-a
birmanska darila
si blagovolite ogledati
zalogo
zlatnine, srebrnine in ur trčke
Lud. černe
Ljubljana, Wolfova ulica 3

Morsko i klimatiško kupališče
VILLA NA MORU
Hotel-Penslon Volarič, Baška na Krku
Udobni obiteljski penslonat. 20 soba na samom morskem žalu. Morske, sunčane i plesčane kupel. Najboljše boravak na Jadranu. Dobra i obilna hrana, izvršno vino, vlastiti proizvod. — Turisti prospekt. 2699-a

Teod. Korn, Ljubljana
Poljanska cesta št. 3
kroves, stavljal, galvanizirani in okrasni klopas, instalacije vodovodov. Naprava strojovodov. Kopalnice in kiselne naprave.
Izdelovanje posod iz pločevine za firme, barvo, lak in med visokim pritiskom kakor tudi posod (kitali), za konzerve. 73-a

Rabljene ali besprikorno urejene:
Stolice sa valjcima (Walzenstühle)
Sita (Plansichter)
Strojavi za gris i či-šćenje parom (Gries- und Dunstputzmaschinen)
Rentabel
Trijeri 2700a
Tarari
i ostali predmeti za mlinske ured-jaje prodaju se jeftino.
Adresa u upravi lista.

Zahvala.
Vsem prijateljem in znancem, ki so nam stali ob strani že ob boleznih kakor ob sm. i naše nepozabne hčerke, sestre
Heđvike Smit
učenke 1. realke
izrekamo tem potom svojo najprist-nejšo zahvalo.
Posebej se zahvaljujemo čast. du-hovščini, g. prof. Bogovčiču za genijlivi govor ob odprtem grobu, gg. pev-cem društva „Jadran“ za genijlivo žalostinke g. Đurjava, vsem sošolkam in vsem ki so po kojnico spremlili na njeni zadni poti. Na lepša hvala darovalcem vencov in cvetja.
Maribor, dne 10. maja 1925.
Žalujoče rodbine Šmit-Belja Polh.

Pozor!
Prostovolina javna dražba
raznega pohištva, peri-la in drugih potrebščin se vrši v skladišču sped. tvrdke R. Renzinger, Ljubljana od 15. ma-ja 9. ure dalje in naslednje dni.
2692-a
NOGAVICE!
po najnižjih cenah 205-a III
v vseh barvah D 14—
svileni flor D 19, 24—
„ „ la D 32, 39, 44
svilene D 36—
Oglejte si kako-vost blagal
A. Šinkovec
nasl. K. Soss

Okrajna posojilnica v Ormožu
javlja tužno vest, da je nje dolgoletni in ve-lezaslužni član načelstva, gospod
Matija Polak
trgovec in posestnik v Ormožu
v soboto, dne 9. maja 1925 preminul.
Pogreb se vrši v torek, dne 12. maja 1925 ob pol 5. popoldan iz bolnišnice v Ormožu.
Pokojniku ohranimo časten spomin!
Ormož, dne 11. maja 1925.